

L'any 1926

A l'inici del nou any volem fer una mirada enrere, més concretament un segle enrere, ja que els anys vint del segle XX semblen assemblar-se en molts aspectes al nostre present, fent reaparèixer temes coneguts en noves variacions. Van ser anys d'una acceleració tecnològica sense precedents. L'electricitat, l'automòbil, el telèfon, la ràdio i el cinema van accelerar la vida i van modelar noves percepcions del temps i de l'espai. La producció industrial en massa va crear béns de consum per a amplis sectors de la població,

Dona encenent la ràdio,

1923

créixer els moviments autoritaris i feixistes, alimentats per la precarietat econòmica.

mentre que els nous mitjans van permetre per primera vegada una esfera pública global. La tecnologia es va convertir en símbol de progrés, però també d'alienació. Les ciutats van créixer, els ritmes es van accelerar i les imatges es van tornar mòbils. La modernitat prometia llibertat i eficiència, però alhora creixia la por que l'ésser humà fos superat per les màquines, una sensació que avui tampoc ens és desconeguda.

També l'alta freqüència de crisis econòmiques (amb el punt més baix del "Divendres Negre" de 1929), els rècords als mercats borsaris i l'experiència d'una pandèmia (la "grip espanyola") evoquen els anys recents del nostre temps. Igualment, la fragilitat de les democràcies sembla haver tornat. Cops d'estat, propaganda i polarització ideològica van marcar el rumb de molts països d'aquells anys. Alhora, van

Un grup de ciutadans amb mascareta, Locust Avenue, Califòrnia, durant la pandèmia de grip de 1918.

Artísticament, els anys vint van ser una època de renovació radical. Es van qüestionar les formes tradicionals i es van

explorar nous llenguatges expressius. Avantguardes com el dadaisme, el surrealisme o la Bauhaus van buscar una nova manera d'expressar el món modern. El jazz, la dansa, la moda i el cinema van configurar

un nou estil de vida, especialment a les ciutats. L'art es va tornar experimental, polític i provocador. Reflectia tant l'eufòria com la incertesa. La cultura es va convertir en un espai de llibertat, però també en el mirall d'una societat enfrontada a profundes transformacions socials. Les dones van conquerir nous drets, més visibilitat i una major autodeterminació. Van sorgir nous models de rol i les normes morals tradicionals van començar a trontollar. La urbanització i la industrialització van transformar el treball i la vida quotidiana; les estructures de classe es van fer en alguns llocs més permeables, però també més conflictives. Al mateix temps, l'emancipació va continuar sent desigual i va topar amb una forta resistència.

Josephine Baker
interpretant el
Charleston al Folies
Bergère, París.

Fora de les metròpolis europees, la violència colonial i les ambicions imperials van marcar els anys vint. Els imperis colonials van intentar assegurar el seu control mentre els moviments de resistència s'enfortien. Conflictes com la Guerra del Rif van fer visible la brutalitat del domini colonial. La identitat nacional, el racisme i l'explotació econòmica van definir l'ordre global. Aquesta violència va romandre durant molt de temps marginada en la memòria

europea, però va ser central per entendre l'època.

Sens dubte, també hi ha moltes diferències entre els dos segles, no menys important el fet que els anys vint van ser documentats i es van convertir així en una experiència col·lectiva. Tanmateix, com es va produir aquesta documentació i quines lectures de la història s'han privilegiat és el que volem analitzar més de prop amb el nostre cicle.

El año 1926

Al comienzo del nuevo año queremos mirar hacia atrás, más concretamente un siglo atrás, ya que los años veinte del siglo XX parecen asemejarse en muchos aspectos a nuestro presente, haciendo reaparecer temas conocidos en nuevas variaciones. Fueron años de una aceleración tecnológica sin precedentes. La electricidad, el automóvil, el teléfono, la radio y el cine aceleraron la vida y moldearon nuevas percepciones del tiempo y el espacio. La producción industrial en masa creó bienes de consumo para amplios sectores de

Mujer encendiendo la radio,
1923

la población, mientras que los nuevos medios permitieron por primera vez una esfera pública global. La tecnología se convirtió en símbolo de progreso, pero también de alienación. Las ciudades crecieron, los ritmos se aceleraron y las imágenes se volvieron móviles. La modernidad prometía libertad y eficiencia, pero al mismo tiempo crecía el temor de que el ser humano fuera superado por las máquinas, una sensación que tampoco nos resulta ajena hoy.

También la alta frecuencia de crisis económicas (con su punto más bajo en el "Viernes Negro" de 1929), los récords en los mercados bursátiles y la experiencia de una pandemia (la "gripe española") evocan los años recientes de nuestro tiempo. Asimismo, la fragilidad de las democracias parece haber regresado. Golpes de Estado, propaganda y polarización ideológica marcaron el rumbo de muchos países en aquellos años.

Al mismo tiempo, crecieron los movimientos autoritarios y fascistas, alimentados por la precariedad económica.

Un grupo de ciudadanos
con mascarilla, Locust
Avenue, California,
durante la pandemia de
gripe de 1918.

En el ámbito artístico, los años veinte fueron una época de renovación radical. Se cuestionaron las formas tradicionales y se ensayaron nuevos

lenguajes expresivos. Vanguardias como el dadaísmo, el surrealismo o la Bauhaus buscaron una nueva forma de expresar el mundo moderno. El jazz, la danza, la moda y el cine dieron forma a un nuevo estilo de

vida, especialmente en las ciudades. El arte se volvió experimental, político y provocador. Reflejaba tanto la euforia como la incertidumbre. La cultura se convirtió en un espacio de libertad, pero también en el espejo de una sociedad enfrentada a profundos cambios sociales. Las mujeres conquistaron nuevos derechos, mayor visibilidad y más autodeterminación. Surgieron nuevos modelos de roles y las normas morales tradicionales comenzaron a tambalearse. La urbanización y la industrialización transformaron el trabajo y la vida cotidiana; las estructuras de clase se volvieron en algunos lugares más permeables, pero también más conflictivas. Al mismo tiempo, la emancipación siguió siendo desigual y encontró una fuerte resistencia.

Josephine Baker
interpretando el
Charleston en el Folies
Bergère, París

Fuera de las metrópolis europeas, la violencia colonial y las ambiciones imperiales marcaron los años veinte. Los imperios coloniales intentaron asegurar su control mientras los movimientos de resistencia se fortalecían. Conflictos como la Guerra del Rif hicieron visible la brutalidad del dominio colonial. La identidad nacional, el racismo y la explotación económica definieron el orden global. Esta violencia permaneció durante mucho tiempo marginada en la memoria europea, pero fue central para

comprender la época.

Sin duda, también existen muchas diferencias entre ambos siglos, no menos importante el hecho de que los años veinte fueron documentados y se convirtieron así en una experiencia colectiva. Sin embargo, cómo se produjo esta documentación y qué lecturas de la historia se han privilegiado es lo que queremos examinar más de cerca con nuestro ciclo.